

Annick de Witt (1978) doet aan de Vrije Universiteit promotieonderzoek naar de relatie tussen wereldbeelden en duurzame ontwikkeling.

Beste Herman,

Laatst zag ik je op een 'duurzame boottocht', op een wonderige maar zonnige dag in mei. Hier sprak jij, als wijze oudere, de jonge garde toe: geïnspireerde jonge honden die bij elkaar waren gezet in de hoop tot de nodige creativiteit te komen. Om bij te dragen aan de overgang naar een duurzame samenleving. "Deze crisis is een kans! Neem nu verantwoordelijkheid en draag bij aan de verandering die zo verschrikkelijk hard nodig is. Jullie generatie moet het gaan doen", hield je ons voor. Het was een bruisende bijeenkomst, en eigenlijk een van de vele de laatste tijd. Is er soms iets gaande, in Nederland, in de wereld? Een ontwikkeling die de wind in de zeilen heeft gekregen door de kredietcrisis en de maatschappelijke ontluistering die daar het gevolg van was? Een ontluikend bewustzijn dat zich gesterkt weet door de grassroots-beweging in Amerika, die uiteindelijk tot de revolutionaire verkiezing van Obama heeft geleid? Wat ik zelf soms denk te zien, is de opkomst van een nieuwe maatschappelijke beweging van jonge en jong-geestige mensen die vanuit inspiratie en creativiteit hun wereld – en daarmee dé wereld – aan het veranderen zijn. Het denken in tegenstellingen en het achterhoedegevecht 'tegen' lijken een gepasseerd station: hier komt een beweging op stoom die kansen ziet en potentieel ruikt. Niet gemotiveerd vanuit een nauw, beperkt eigenbelang, maar juist vanuit een ruime opvatting van 'zelf': één waar de rest van de wereld ook onderdeel van is. Zo ontstaan er allerlei sprankelende initiatieven: van duurzaam geproduceerde kleding tot maatschappelijk betrokken kunst. Heb ik een roze bril op of is er echt een proces van versnelde maatschappelijke verandering gaande? Ik ben erg benieuwd hoe jij dat ziet, Herman. Is mijn (lichte) optimisme, wellicht tegen beter weten in, gerechtvaardigd, denk je?

Hartelijke groeten, Annick

Beste Annick,

Is er reden tot hoop? Ja. Echter, een ingetogen 'ja', want ik zie dat door de economische crisis velen hun geloof in een betere toekomst verliezen. Voor westerlingen blijken baan, huis en pensioen niet meer vanzelfsprekend. Veel mensen verlangen dan ook naar de oude situatie. Op Wall Street reageerde men verheugd op de rentree van buitensporige bonussen. Deze hersteldrift is zorgwekkend: doorgaan op de oude voet zal ons over de rand van de ecologische en sociale afgrond stoten. Gelukkig zie ik ook een opkomende maatschappelijke beweging die vindt dat het anders en beter kan. En moet. Deze vernieuwers bepleiten een nieuwe cultuur met meer oog voor onze gezamenlijke belangen en voor waardevolle relaties tussen mensen en tussen mens en natuur. Ik geloof dat deze beweging uiteindelijk sterker zal blijken dan die van de herstellende. De crisis zal de vernieuwers helpen. Door de teloorgang van niet-functionele werkwijzen komt de weg vrij voor iets beters: *creative destruction*. De crisis dwingt tot reflectie en maakt helder dat een egogerichte wegwerpeconomie zonder respect voor onze planeet onhoudbaar is. Hierdoor krijgt de opkomende duurzaamheidsbeweging de nodige ruimte. Waar pogingen tot restauratie gedoemd zijn tot falen, vindt de duurzaamheidsbeweging een antwoord in ecologische en sociale vernieuwing. Zij heeft de realiteit aan haar zijde. Alleen al op onze boottocht waren er tientallen ondernemers die werken aan duurzame energiesystemen, elektrische mobiliteit, gezondheidszorg door voorzorg en een herijking van onze economische grondslagen. Zij vormen een geïnspireerde generatie die ons naar een volgende, duurzame fase in de maatschappelijke ontwikkeling brengt. Deze mensen zijn mijn hoop. Je behoort er zelf toe, Annick.

Met hartelijke groet, Herman

Herman Wijffels (1942) was onder meer voorzitter van Rabobank en de SER en bewindvoerder bij de Wereldbank. Nu is hij co-voorzitter van de Worldconnectors.

Chef Globalisering

Evert Nieuwenhuis schreef *De Grote Globaliseringsgids - van Aandeelhouder tot Zapatista*. Voor IS belicht hij elke maand een actuele mondiale kwestie. Vragen of ideeën? Mail ze naar Chef Globalisering: is@ncdo.nl

Klantvriendelijk?

Tromgeroffel in Washington: het Internationaal Monetair Fonds (IMF) kondigde vorige maand een omvangrijk pakket noodkredieten aan om arme landen door de crisis heen te helpen. Tot 2014 leent het IMF maar liefst 17 miljard dollar extra uit aan arme landen.

Volgens IMF-chef Dominique Strauss-Kahn is de reddingsactie 'historisch' en 'ongeevenaard'. Maar is het extra geld, waarvoor het IMF zelfs een deel van zijn goudvoorraad verkoopt, inderdaad goed nieuws voor arme landen? Op het eerste gezicht natuurlijk wel. Arme landen zijn hard geraakt door

de gevolgen van de kredietcrisis. Bijna overal stortte de export in van goederen als cacao, koffie en leer. Buitenlandse banken trokken hun geld terug en geëmigreerde familieleden sturen minder geld naar huis. De miljarden van het IMF moeten overheden helpen om deze klappen op te vangen. Toch wringt het enthousiasme waarmee het IMF – dat tot voor kort werkloos was omdat de wereldconomie floreerde – geld uitleent. Zo zijn de voorwaarden van de kredieten boterzacht. Tot 2011 hoeven de debiteuren geen rente te betalen en daarna gelden permanent lage rentetarieven. Conditie worden 'flexibeler' en de meeste arme landen kunnen twee keer meer lenen dan voorheen. Nog geen vier jaar gele-

den besloot de G8 in het Schotse Gleneagles om de armste landen voor circa 40 miljard dollar aan schulden kwijt te schelden. De gevolgen waren overal merkbaar: in Zambia werden duizenden onderwijzers aangenomen en een land als Rwanda had miljoenen extra te besteden aan armoedebestrijding. Bijna de helft van deze kwijtschelding gaat het IMF nu opnieuw uitleenen. Daags na de presentatie van de extra leningen, waarschuwde het IMF dat rijke landen zich te zwaar in de schulden steken om de recessie te bezweren. Duurzaam herstel zou hierdoor gevaar lopen. Helaas vergat het fonds die waarschuwing ook te geven aan zijn eigen klanten: arme landen.